

JAANUAR 2014

ERRS TEATAJA

**ERRS kirjutas alla
liikumisaasta kokkuleppele**

**Helle-Mare Kõmmus: „Nüüd tuleb
liha luude ümber
kasvatama hakata!“**

**Sille Kapper: „Kaugemalt
paistab paremini.“**

Palju õnne

TOIMETAJA
Mart Valner
mart@errs.ee

KUJUNDAJA
Henry Semmel
henry.semmel@gmail.com

VÄLJAANDJA
EESTI RAHVATANTSU JA
RAHVAMUUSIKA SELTS

Järgmine ERRSi teataja ilmub veebruaris.
Kaastööd oodatud toimetaja aadressil.

Sisukord

- 3 ERRS kirjutas alla liikumisaasta kokkuleppele
- 4 Helle-Mare Kõmmus: „Nüüd tuleb liha luude ümber ...
- 6 Rahvakandlepäevad Tartus
- 7 Sille Kapper: „Kaugemalt paistab paremini.“
- 9 Tulekul: Koolitused ja Laste Oma Folk
- 10 Tulekul: Naiste võistutantsimine Tartus
- 11 Palju õnne
- 12 Vaata ka naabreid

ERRS kirjutas alla liikumisaasta kokkuleppele

2014. aastal tähistatakse Eestis liikumisaastat, mille eesmärk on tõsta teadlikkust liikumise olulisusest ning seeläbi suurendada liikumisharrastusega tegelejate osakaalu Eesti elanikkonnas.

Liikumisaasta on ellu kutsutud Kultuuriministeeriumi initsiatiivil.

“Kultuuriministeerium on kümnekonna aasta jooksul suunanud igal aastal eraldi tähelepanu mõnele valdkonnale ministeeriumi haldusalas, olgu see siis teater, film, lugemine või kultuuripärand. Sellel aastal on tõstetud esile liikumisharrastus, sest tahame kutsuda senisest rohkem inimesi liikuma. Kui liikumisharrastusest saab igapäeva lahutamatu osa, on Eesti inimene tervem, rõõmsam ja tegusam. See ongi liikumisaasta

eesmärk,” kinnitas kultuuriminister Urve Tiidus.

Liikumisaasta raames sõlmisid kultuuriminister ja EOK koostöölepped RMK, Eesti Terviseradade, Eesti Rahvatantsu ja Rahvamuusika Seltsi ning Looduse Omnibussiga. Vastavalt lepetele toetavad need organisatsioonid liikumisaasta jooksul vastastikku üksteist liikumisharrastuse edendamisel Eestis ning viivad ellu tegevusi, mis aitavad muuta liikumise Eesti inimese igapäeva lahutamatuks osaks ja suurendavad elanikkonnas liikumisharrastusega tegelejate osakaalu. Osapoolte ühiseks missiooniks on, et Eesti inimene oleks tervem, aktiivsem ja rõõmsam.

Helle-Mare Kõmmus:

„Nüüd tuleb liha luude ümber kasvatama hakata!“

TEKST: Kadi Hainas

„Jooksin trepist üles-alla ja kuulasin nii üht kui ka teist,“ räägib tantsuõpetaja Helen Reimand, kes osales laupäevastes eelproovides üheaegselt nii Tallinna Ülikooli rahvatantsurühm Soveldaja noorema rühma (B1) kui ka tantsurühmaga Vöör ja Ahter (B2).

Nüüd, kui eelproovidest nõuanded kätte saadud, teeb Reimand oma rühmadega tantsupeorepertuaarist väikese pausi. „Usun, et tantsijatel on vaja veidi puhkust, et asja uue pilguga vaadata ja hinge tõmmata,“ leiab ta. Peale kuujast hingetõmbepausi plaanib ta kõigepealt tegeleda nende tantsudega, mida esimesel eelproovil ei nõutud. Seejärel hakatakse lihvimis juba varem tantsitud repertuaari.

„Praegu on veel tantsijate näost näha, kuidas nad mõtlevad sammukombinatsioonile,“ mõtiskleb ta proovis nähtu üle. Nüüd on oluline emotsionaalsusega tegelema hakata. Reimandi sõnul on inimesele omaste emotsioonide varjamine suur töö - kui midagi läheb sassi, ei

tohi sellest keegi peale tantsija aru saada ning selle nimel nüüd tööle asutaksegi.

Põhisamm õigeks, roll selgeks

Ka B1 segarühmade liigijuht Helle-Mare Kõmmus leiab, et nüüd tuleb alles liha luude ümber kasvatada. Väga suuri probleeme ta tantsijaid vaadates ei näinud, teha tuli vaid mõned tekstitäpsustused ning selgitada veel liigi üldist rolli suurel peol.

„Eile sooviti mulle ilusat nädalavahetust ning tundub, et see tulebki ilus,“ sõnab ta peale esimest lauapäevast B1 segarühmade proovi. „Arvan küll, et püüdsin pilti anda sellest, mida me väljakul tegema hakkame,“ usub Kõmmus, et nädalavahetuse eelproovid täitsid oma eesmärgi.

Ka B2 segarühmade liigijuht Vaike Rajaste on tantsijatega rahul. Tuli jagada veel mõningaid nõuandeid, kuid

nii tantsijad kui ka õpetajad on tema sõnul tublit tööd teinud. Oluline on, et tantsu põhisamm oleks õige ning roll hästi välja mängitud.

„Kuigi tegemist on harjumatu repertuaariga, siis tundub, et algajate rühma puhul on selline valik õigustatud,“ leiab Rajaste. Samuti teeb teda õnnelikuks, et kõik laupäevased B2 rühmad ütlesid, et tantsivad ka Tuljakut, kuigi see pole neile üldse kohustuslik. „Keegi ei taha vabatahtlikult loobuda ja

öelda, et ei jõua. Ikka pingutatakse,“ kiidab ta tantsijate visadust.

Pelgulinna Rahvamaja rühmadega eelproovis osalenud tantsuõpetaja Erika Põlendik sõnab, et tema tantsijad olid samuti tublid - kõik, mis omandatud, kanti hästi ette. Naisrühma repertuaariga peale esimest eelproovi ta mõnda aega tegeleda ei plaani, kuid segarühmaga on ta endiselt tantsupeolainel.

Katriin Tralla
Tallinna Ülikooli tantsurühm
Soveldaja liige

Olen küll rahvatantsuga varemgi teglenud, kuid tantsupeol pole siiani käinud. Kuigi oli eelproov, olin ikka veidi närvis. Kartsin, et sammud lähevad sassi, kuid kõik teised ümberringi ütlesid, et mis sa ikka muretsed. Ka juhendaja julgustas ja ütles, et teisi rühmi vaadates ei tohi pabistama hakata, sest on normaalne, et kõik tõlgendavadki tantse erinevalt.

Minu jaoks joonistusid väga selgelt välja tugevamad ja nõrgemad rühmad. Võib-olla on põhjus selles, et tugevad rühmad on endale juba nime teinud ning seepärast vaatan neid teistsuguse pilguga.

„Oh, kui väga ikka tahaks tantsupeole saada!“ tajusin üheskoos laval olles. Juba siis oli emotsioon võimas, sest eelnevalt olen ma ainult oma rühmaga koos tantsinud.

Minu arvates on kõige olulisem, et partnerid üksteisega suhtleks. Publiku seas teisi jälgides tuli väga hästi välja, kelle vahel on keemia ning kes peavad selle nimel veel tööd tegema. Usun, et kõige paremini aitabki aeg. Neil, kes mitu aastat koos tantsinud, on mõnusam ja avatum olla, teistel läheb selleks veidi rohkem aega. Samuti tuleb tantsusammud omandada nii, et need tuleksid unepealt. Vaid nii saab tantsimisest rõõmu tunda.

Võib-olla rohkem tööd tulebki emotsionaalselt poistel teha. Muidugi tuleb tüdrukutel ka vaeva näha, kuid nendes tantsudes on poisi ülesandeks tüdrukut veelgi rohkem imetleda. Igaljuhul ootan põnevusega juba tantsupidu ning usun, et sealne emotsioon on väga võimas.

Rahvakandlepäevad Tartus

Tartus, Tiigi seltsimajas hakkavad Rahvakandlepäevad, kus Eesti Rahvuslik Folkloorinõukogu koostöös Eesti Pärimusmuusika Keskuse ja TÜ Viljandi Kultuuriakadeemiaga kaardistab ja jäädvustab rahvakandlemängijaid ning edasiõpet meistrite juures.

Reedel, 14. veebruaril kell 17.00

Rahvakandlemängijate ümarlauda on oodatud nii mängijad kui need, kelle lähedased on mänginud kannelt või kellel kannel kodus kapi otsas; tutvustatakse ennast, oma pille ja arutletakse kandlemängu õppimise võimaluste üle.

Laupäeval, 15. veebruaril kell 12.00

Ettekanded rahvakandlemängu traditsioonist, Kandle-Jussist ja Heino Sönast. Kandlemängu uurija **Guldžahon Jussufi** (Eesti Kirjandusmuuseum, TÜ Viljandi Kultuuriakadeemia) ja pärimusmuusika eriala üliõpilane **Kaisa Nõges** (TÜ Viljandi Kultuuriakadeemia)

Rahvakandlemängijate kontsert, kus tutvustavad ennast, oma pilli ja pillimängu rahvakandlemängijad: Tartumaalt Osvald Pähno, Martin Teppo, Sander Karu, Kalle Vassila.

Pärast kontserti on kavas **ühismäng - koosmäng**, kus saavad osaleda nii esinejad, kui ka kohale tulnud kuulajad-mängijad oma kanneldel JÄMM.

Päeva lõpp orienteeruvalt 16.00.

Kaugemalt paistab paremini

TEKST: Kadi Hainas

„Mul oli vaja järele mõelda enda ja oma lähema ja kaugema ümbruse üle,“ selgitab detsembris doktoritööd kaitsnud Sille Kapper kraadi omandamise põhjuseid. Selleks oli tema sõnul tarvis nii distantssi ehk „kaugemalt paistab paremini“ vaatenurka kui ka mõtteid suunavat tuge.

Humanitaarne akadeemiline keskkond ehk Tallinna Ülikooli Eesti

Humanitaarinstituudi kultuuride uuringute doktoriõppekava tundus olevat täpselt see, mida vaja. Nüüd, kui doktoritöö „Muutuv pärimustants: kontseptsioonid ja realiseerimised Eestis 2008-2013“ on kaitstud, julgeb Sille kinnitada, et ta ei pidanud milleski pettuma.

Mitte ainult rahvatantsust

Kapperi doktoritöö keskmes oli pärimustantsu mõiste, mis tuli Eesti avalikkuses kasutusse alles hiljuti, kuid on selle aja jooksul kogunud kiiresti palju erinevaid tähendusi. Doktorant uuris olulisi tunnuseid, mida inimesed sellele tantsuliigile omistasid nii sõnalisel suhtlemisel kui ka liikudes.

Nii inimeste pärimustantsu tantsimise soovis kui ka kujutlustes, missugune üks õige või hea pärimustants on, avaldub nüüdisühiskonna inimese suur vajadus turvatunde järele, mida pakub oma tegevuste mõtteline seostamine eestlaste ajaloolise talupojakultuuriga.

Nõukogude perioodi kultuurikolonialismi jäljed on praegugi meie kollektiivses teadvuses.

„Sellise tantsuanalüüsi eesmärgiks oli kokkuvõttes rääkida mitte ainult tantsust, vaid üldisematest kultuurimuutustest, mida nüüdisaja Eesti ühiskonnas täheldada võib“. Ta lisab, et praegugi, ligi inimpõlv pärast taasiseseisvumist, on nõukogude

perioodi kultuurikolonialismi jäljed meie kollektiivses teadvuses.

Tantsuanalüüsi eesmärgiks oli rääkida üldisematest kultuurimuutustest.

Kapperi sõnul on sellise uurimuse eesmärgiks luua mõistmist, empaatiat, arusaamist, et need, kes ei mõtle nii nagu meie, ei mõtle ilmtingimata valesti. „Teistsuguselgi mõtlemisel on omad head põhjused,“ kinnitab ta.

Rahvatantsu juures võib Sille eelkõige võimaluste lõpmatus. „Ühtepidi on see nii lai valdkond ja teisalt pakub palju võimalusi detailides nokitsemiseks,“ leiab doktorant.

Paarikümneaastane tühimik saab täidetud

Teaduslikku lähenemist on rahvatantsuvaldkonnas väga vaja. „Siin keegi teine teaduslikku rida ei aja - Sille käes on see vagu,“ räägib tantsupedagoog ning Sille Kapperi kauaaegne kolleeg Kalev Järvela. Vastne doktorant täidab rahvatantsuvaldkonnas tema sõnul paarikümneaastase tühimiku, mis on tekkinud peale Kristjan Toropi tegevuse lõppu.

Kui asi tehtud, suudab Sille sahtli kinni panna ning uue avada. „Teadustööle klappib selline omadus,“ on Järvela kindel, et rahvatantsuspetsialist Sille Kapper ajab õiget asja.

Rahvakultuuri- keskuse koolitused

Traditsiooniline rahvatantsujuhtide suvekursus toimub sellel aastal 6.-9. augustini Ida-Virumaal Mäetaguse koolis ja Mäetaguse Huvikeskuses; ööbimine Mäetaguse mõisahotellis.

Tulemas on kaks uut psühholoogia-alast kursust Rahvakultuuri keskuses:

13.veebruaril

Kuidas juhtida ennast oma mõtete abil suurema õnnelikkuse ja rahuloluni ning stressiga edukalt toime tulla?

Koolitusel käsitletakse õnnelikkuse temaatikat vaatega minevikku, olevikku ja tulevikku. Muuhulgas käsitletakse enda emotsioonide juhtimist, optimismi suurendamise võimalusi, tänulikkust, hetkes elamist ning enda loomumaste võimete arendamist ja rakendamist; samuti seda, kuidas stressiga edukalt toime tulla.

13. märtsil

Kuidas leida enda jaoks õiged eesmärgid, motiveerida ennast nende suunas liikuma ja kasutada enda aega võimalikult efektiivselt?

Koolituse tulemusel on osalejad tundma õppinud praktilisi meetodeid enda motivatsiooni tõstmiseks, enda jaoks oluliste eesmärkide seadmiseks ja enda aja efektiivselt kasutamiseks.

Laste OmaFolk

26. juunist - 29.juunini 2014 toimuvad laste ja noorte pärimuspäevad Salutaguse Muusikaaidas Järvamaal, Koeru vallas.

Pärimuspäevad „Laste Oma Folk III“ on kolmandat aastat toimuv pärimusmuusika õpitubadel põhinev üritus. Toimuvad viiuli õpitoad, samuti väikekandle, laulu ja tantsu õpitoad. Õpitakse lugusid, mida ammustel aegadel on Järvamaal ja ka mujal Eestis mängitud. Sellel aastal on lisaks Eesti pärimusmuusikutele (Kristi Alas, Kaarin Aamer) lapsi juhendamas ka Soome pärimusmuusik ja kandlemängija Ida Elina. Pärimuspäevade lõpus 29.juunil toimub noorte folgipidu Salutaguse Kurnukünnal.

Tartus Vanemuise Kontserdimajas

3.-4. mail 2014

X Eesti Naisrühmade ja I Eesti Neiduderühmade Võistutantsimine

III Eesti Naistetantsu Festival

3.mai

tantsurühmade lavaproovid
rühmade esinemised Tartu kesklinna
erinevates kohtades
Tartu Ülikooli Rahvakunstiansambli
kontsert - neiduderühma 10. aastapäev
naiste simman

4.mai

võistutantsimine
üllatuskontsert
tänamine ja autasustamine

Võistutantsimisest võivad
osa võtta kõik naisrühmad ja
neiduderühmad vähemalt
8-liikmelises koosseisus.

Naisrühm valmistab ette 3 tantsu:

kohustuslik tants - "Heidame öömajale" (Maire Udras, muusika Kirile Loo)
teine ja kolmas tants vabal valikul, kuid mitte 2014.a. üldtantsupeo repertuaarist

Neiduderühm valmistab ette 2 tantsu:

kohustuslik tants - Mina tahan tantsu lüüa (Diana Otsing)
tants vabal valikul

Võistlust hindab viieliikmeline
žürii, kes annab välja kolm
peaauhinda: I, II ja III koht
Lisaks eriauhinnad.

Osaluse maksumus rühma
kohta on EUR 120, sellele
lisandub majutuse ning
toitlustuse tasu.

Lisainfo registreerumise
kohta:
kudrun.tamm@gmail.com

Lisainfo:

<http://rahvatants.ut.ee/content/x-eesti-naisr%C3%BChmade-ja-i-eesti-neiduder%C3%BChmade-v%C3%B5istutantsimine>

Palju õnne

2.02.1930 Liia Palmse 84
5.02.1964 Liia Lees 50
9.02.1964 Valdeko Kalamees 50
10.02.1954 Helgi Kopliorg 60
13.02.1954 Lille Tali 60
15.02.1949 Piia Somelar 65
15.02.1974 Marit Rauk 40
17.02.1969 Jaanika Liiu 45
19.02.1964 Marje Kaselaid 50
20.02.1933 Evi Jaago 81
22.02.1939 Elli Vald 75
22.02.1959 Sirje Rebane 55
22.02.1984 Kati Grauberg-Longhurst 30
23.02.1979 Kerli Sirila 35
24.02.1928 Aleks Raja 86
24.02.1939 Enda Lorents 75
24.02.1949 Ülo Luht 65
26.02.1969 Ave Saluorg 45

Vaata ka naabreid

Tantsuinfo Kuukiri

Jaauari numbri teemad:

Premiere 2014 koreograafid Mari-liis Eskusson ja
Üüve-Lydia Toompere

Teadusartikkel kaasaegsest tantsupedagoogikast
(Anu Sööt ja Ele Viskus)

Muusika pärimustantsu ei sega (Sille Kapper)

Tantsuinfo kuukirja saab lugeda:
http://www.tantsuharidus.ee/attachments/092_ethl-jaanuar_v3.pdf